

Partnerskabet Sammen om biodiversitet Statusrapport 2024

Indholdsfortegnelse

1. *Introduktion*
2. *Partnerskabet samlet set*
3. *Partnerskabets arealanvendelse (I)*
Partnerskabets arealanvendelse (II)
4. *Kortlægning af biodiversiteten*
5. *Biodiversitetsindsatser i partnerskabet*
 - *Ejendomstyper (I)*
 - *Tiltag (II)*
 - *Fokusområder i biodiversitetsprojekterne (III)*
6. *Samarbejde på tværs*
7. *Biodiversitetsindsatser til inspiration*
8. *Partnerskabets bidrag*
9. *Forventninger til biodiversitetsindsatser i 2025*

1. Introduktion

I 2024 indgik Københavns Kommune et partnerskab med byens største private grundejere for at skabe bedre vilkår for biodiversiteten i København. I dag indgår 23 grundejere og ejendomsforvaltere i partnerskabet, som tilsammen råder over op mod halvdelen af Københavns grundareal. Partnerskabet sætter en fælles retning for udviklingen af København, hvor biodiversitet spiller en central rolle i byens fortsatte vækst og udvikling.

Som en del af partnerskabsaftalen, har parterne forpligtet sig til at udarbejde en fælles, årlig statusrapport for at følge udvikling og resultater for biodiversiteten.

Partnerskabskredsen har, med partnerskabsaftalen, forpligtet sig til en række forhold, herunder status på monitorering af biodiversitet og udarbejdelse af baseline, som giver mulighed for gradvist at skabe et fælles billede af biodiversitetens tilstand og udvikling på tværs af partnerskabets samlede arealer. Derudover har partnerskabet forpligtet sig til at gøre status på deres arealer med projekter og indsatser for biodiversitet, som kan vise god praksis og nye metoder til at fremme biodiversitet i byen. Det gælder både udførte indsatser det forgangne år og indsatser, som forventes igangsat.

Statusrapport 2024 er partnerskabets første og indeholder bl.a.:

- Screening af partnerskabets samlede areal for habitattyper
- En række biodiversitetsindsatser til inspiration
- Samarbejde på tværs af matrikler
- Indsigt i forventningerne for 2025
- og meget mere.

Statusrapporten præsenterer et samlet overblik over, hvordan partnerskabet arbejder med at fremme biodiversitet i København. Derudover beskriver rapporten, hvordan partnerskabets samlede areal, i Københavns Kommune, fordeler sig med hensyn til gråt, grønt og blåt areal*.

Formålet med rapporten er således både at dokumentere fremdrift, og inspirere til videre handling ved at synliggøre den samlede indsats i partnerskabet for biodiversitet i København.

Statusrapporten skal desuden være med til at danne grundlag for dialog og videndeling på tværs af partnerkredsen.

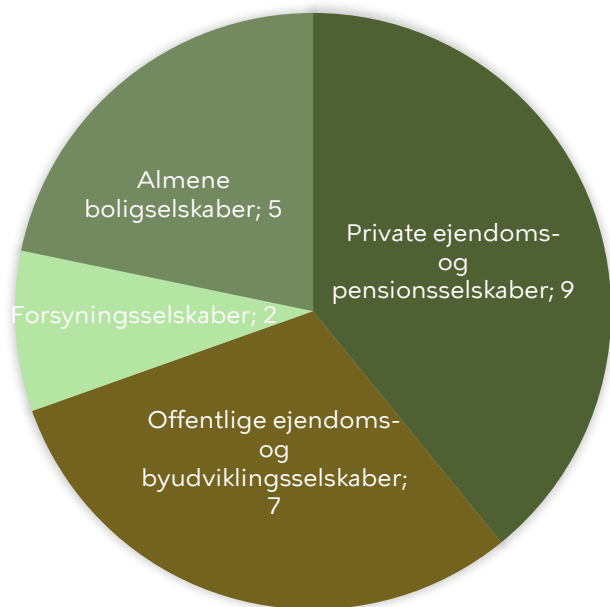
God læselyst!

**Der kan være uoverensstemmelser mellem den indsamlede data og de faktiske forhold på arealerne, da grundejere og ejendomsforvaltere har haft forskellige forudsætninger for at tilpasse sig det afrapporteringsformat, de er blevet introduceret for med statusrapporten 2024.*

2. Partnerskabet samlet set

Fordeling af grundejere på type

Partnerskabet repræsenterer en bred vifte af aktører, herunder almene boligselskaber, pensionsselskaber, ejendomsudviklere, forsyningsselskaber m.fl. Aktørkredsen råder over vidt forskellige arealer med forskellige betingelser, anvendelser og potentialer. Hvem der ejer, og hvad arealerne bruges til, har stor betydning for handlerum og hermed også hvorledes den enkelte grundejer indgår i arbejdet med at fremme og styrke biodiversiteten effektivt og langsigtet i København.

Nøgletal

23* grundejere og ejendomsforvaltere

3.404 matrikler i Københavns Kommune

Ca. 39.9 km² samlet areal

Ca. 18.5 km² grønt/blåt areal

Ca. 13 km² beskyttet areal

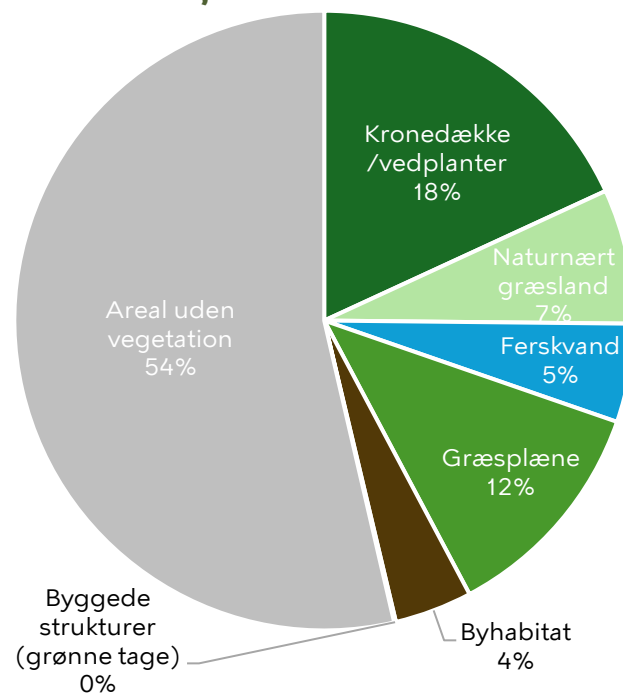
**21 ud af partnerskabets 23 grundejere og ejendomsforvaltere indgår i denne samlede statusrapport.*

3. Partnerskabets arealanvendelse (I)

Når partnerskabets grundareal kortlægges, svarende til ca. 39.9 km², er det tydeligt, at vi er i et bebygget bymiljø, men som ligeledes er kendetegnet ved større grønne områder. Over halvdelen af de kortlagte arealer er areal uden vegetation. Det vil sige det byggede miljø, såsom bygninger, veje og parkeringspladser osv. Til sammenligning udgør det samlede grønne/blå areal 46 pct. Heri indgår også kommunes større grønne arealer, som de kommunalt ejede parker og grønne områder.

Det grønne/blå areal, i denne sammenhæng, omfatter habitatkategorier, der har varierende værdi for biodiversitet. De forskellige habitatkategorier tæller kronedække/vedplanter, naturnært græsland, ferskvand, græsplæne, byhabitat og bebyggede strukturer (grønne tage).

Fordeling af det samlede areal

Faktaboks

Kronedække/vedplanter

Træer og buske, som danner krondække i parker, alléer og naturområder. Påvirker lysforhold og levesteder i bynaturen.

Naturnært græsland

Åben, urtedomineret natur, fx på ubebyggede arealer eller gamle jernbanespor. Høj biodiversitet, især på næringsfattig jord.

Ferskvand

Søer, vandløb og kanaler. Vigtige for fugle, padder og vandinsekter.

Græsplæne

Kortklippet græs i parker og boligområder. Lav biodiversitet pga. hyppig og ensartet pleje.

Byhabitat

Tætbebyggede områder med spredt beplantning, vejrabatter, små lommer af natur og gårdhaver. Rummer tilpassede arter og grønne forbindelser.

Byggede strukturer (grønne tage)

Tage beplantet med fx sedum og urter. Skaber levesteder for insekter og fugle, og øger byens økologiske kvalitet.

Partnerskabets arealanvendelse (II)

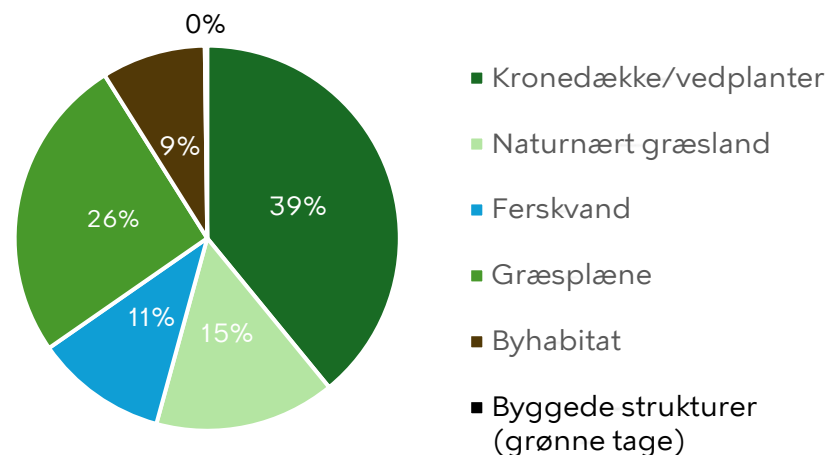
De grønne og blå arealer udgør som nævnt 46 pct. svarende til ca. 18.5 km² af partnerskabets samlede grundareal. Hvis vi kigger nærmere på, hvilke habitattyper der gør sig gældende på de grønne og blå arealer i partnerskabet, tegner der sig følgende billede:

Kronedække/vedplanter er den mest udbredte naturtype med 39 pct. efterfulgt af græsplæne, der dækker 26 pct.

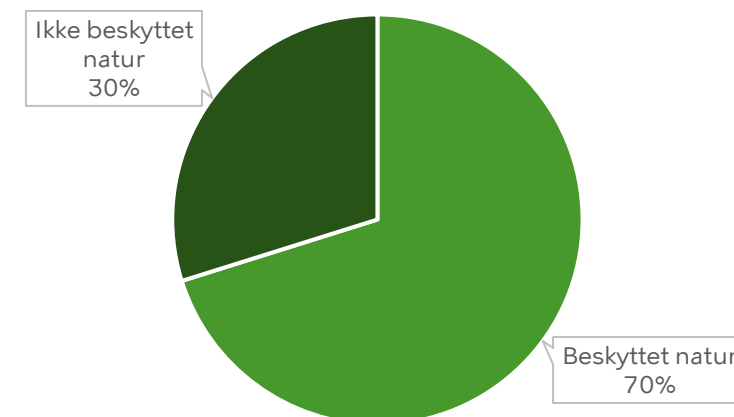
Naturtyper som kronedække/vedplanter, ferskvand og naturnært græsland rummer generelt den højeste biodiversitet, forudsat at forholdene er gunstige. Omvendt er naturtyper som græsplæne, byhabitat og byggede strukturer (grønne tage) generelt af lavere kvalitet i forhold til betingelser for biodiversitet. Naturtyper, med potentiel høj biodiversitetsværdi, udgør tilsammen 65 pct. af det grønne og blå areal i partnerskabet, mens naturtyper af forventelig lavere kvalitet udgør de resterende 35 pct.

Når vi kigger på det grønne/blå areal (46 pct.) viser det sig, at ca. tre fjerdele af dette areal er kategoriseret som beskyttet natur.

Fordeling af naturtyper

Fordeling af beskyttet areal

Faktaboks

Beskyttede naturområder omfatter arealer, der er underlagt lovgivning for at bevare deres naturværdi uden forstyrrelser fra fx byggeri, så både sjældne og almindelige arter samt deres levesteder, som ellers ville have svært ved at overleve i byens ellers stærkt modificerede landskab, kan trives.

4. Kortlægning af biodiversiteten

Der er identificeret 7.081 unikke arter på partnerskabets samlede areal, heraf 217 rødlistede arter.

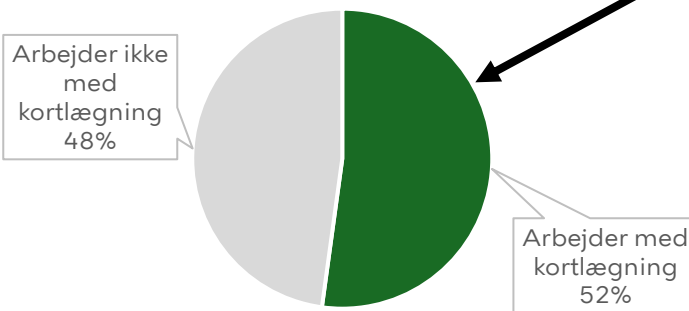
Lidt over halvdelen (52 pct.) af aktørerne i partnerskabet arbejder i dag med biodiversitetskortlægning i deres portefølje ved hjælp af baseline/feltregistrering samt med løbende monitorering af biodiversiteten på deres arealer.

Med en biodiversitetskortlægning, og en løbende monitorering, er det muligt at følge fremgang/tilbagegang af arter og levesteder på sine arealer over tid og dermed træffe informerede beslutninger om, hvordan arealerne kan forvaltes ud fra et hensyn til biodiversiteten.

Faktaboks

Rødlistede arter er dyre- og plantearter, der er vurderet at være truet af udryddelse eller har en høj risiko for at blive det. Derfor er de rødlistede arter særligt interessante, da de kræver øget opmærksomhed for at overleve og særligt i urbane miljøer.

Kortlægning af biodiversitet i portefølje fordelt på partnerskabet

Type af kortlægning fordelt på grundejere

Af de grundejere, som har angivet, at de arbejder med kortlægning af biodiversitet, arbejder 12 grundejere med baseline/feltregistrering, mens tallet er 10 for monitorering. Der er et overlap mellem disse, dvs. at 10 grundejere arbejder med begge typer af kortlægning, og to alene arbejder med baseline/feltregistrering. De resterende 11 grundejere har ikke angivet, at de arbejder med kortlægning.

5. Biodiversitetsindsatser i partnerskabet (I)

Ejendomstyper

Partnerskabskredsen har meldt ind, hvilke indsatser for biodiversitet, de har henholdsvis *udført* og *planlagt* i 2024, fordelt på ejendomstype herunder nybyggeri, renovering og eksisterende ejendomme/omlægning af drift.

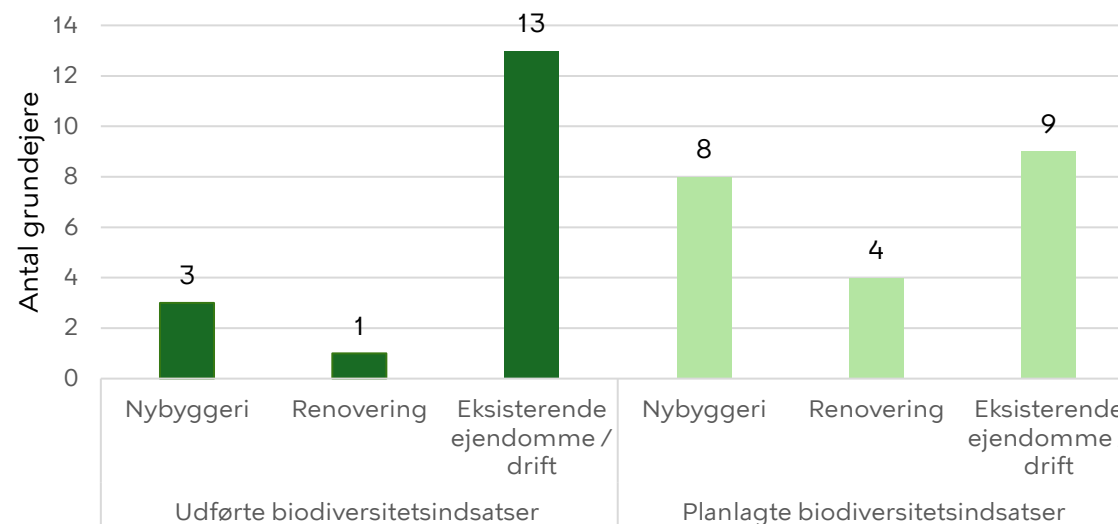
17 grundejere oplyser, at de har udført eller planlagt biodiversitetsindsatser i forbindelse med en eller flere af de tre nævnte ejendomstyper. Samtlige 17 grundejere har udført projekter med biodiversitetsindsatser på deres ejendomme, mens tallet er 14 grundejere for planlagte projekter.

Blandt de 17 grundejere oplyser over halvdelen (13), at de har udført biodiversitetsindsatser på eksisterende ejendomme/drift. Færre oplyser at have udført projekter med biodiversitet i forbindelse med renovering (1) og nybyggeri (3).

For de planlagte biodiversitetsindsatser, viser afrapporteringen, at blandt de 14 grundejere, planlægger over halvdelen at gennemføre biodiversitetsindsatser på eksisterende ejendomme/drift (9) samt ved nybyggeri (8). Færre planlægger projekter med biodiversitet i forbindelse med renovering af ejendomme (4).

Overordnet set synes flere at have fokus på biodiversitetsindsatser, der går mere på tværs af alle tre ejendomstyper i deres projekter fremadrettet sammenlignet med projekter udført i 2024.

Antal grundejere med udførte og planlagte biodiversitetsindsatser

Biodiversitetsindsatser i partnerskabet (II)

Tiltag

Partnerskabskredsen har meldt ind, hvorvidt de har lavet indsatser for biodiversiteten i form af henholdsvis:

- Anlæg af nye arealer eller omlægning af arealer
- Driftsomlægning
- Etablering af grønne tage/grønne facader

I partnerskabet er der i alt 19 grundejere, der har angivet, at de arbejder med en eller flere af de tre nævnte typer af tiltag, når det kommer til indsatser for biodiversitet. Lige knap halvdelen af partnerskabskredsen har angivet, at de arbejder med biodiversitetsindsatser i forbindelse med flere af tiltagene.

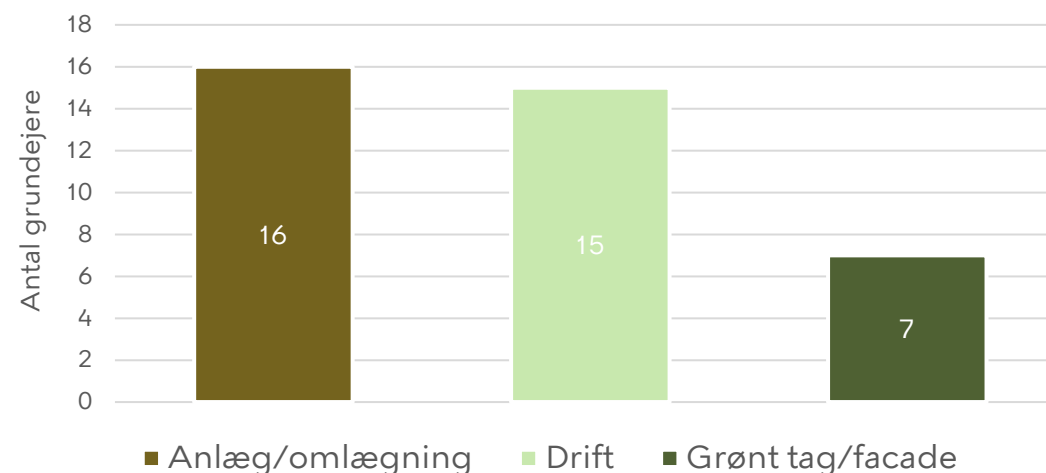
16 grundejere har angivet, at de arbejder med anlæg/omlægning af arealer, mens tallet er 15 for driftstiltag. Antallet af grundejere som arbejder med grønne tage/facader er 7.

Inspirationscase

"Vi udlægger ca. 2.500 m² areal, der tidligere har været græs til en blomstereng. Der er taget udgangspunkt i en frøblanding, der særligt understøtter biodiversiteten. Vores drift har modtaget kursus i drift af området på en hensigtsmæssig og grøn facon. Projektet forbedrer desuden oplevelsen af området for lejere og brugere."

Refshaleøens Ejendomsselskab

Grundejere der arbejder med biodiversitetsindsatser fordelt på tiltag

Biodiversitetsindsatser i partnerskabet (III)

Fokusområder i biodiversitetsprojekterne

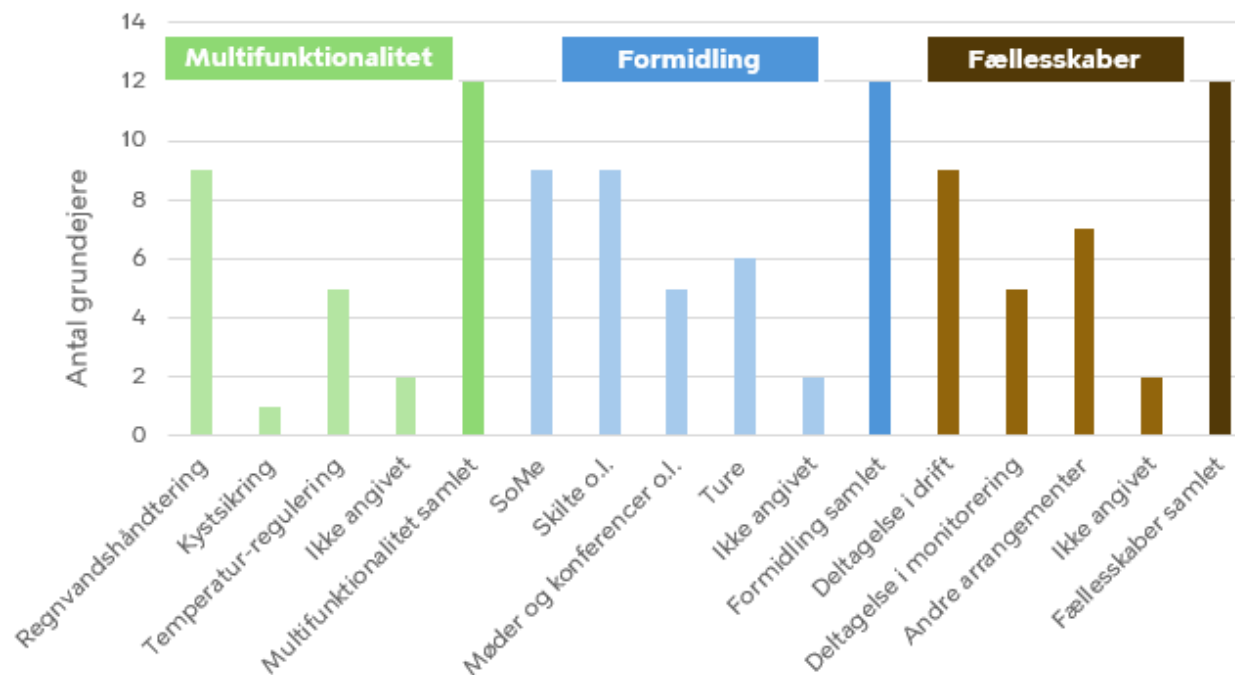
Grundejerne har meldt ind i forhold til, hvorvidt de har vægtet multifunktionalitet, formidling og fællesskaber i deres biodiversitetsindsatser. Hvad de enkelte grundejere har vægtet, fordeler sig nogenlunde lige på tværs af de tre fokusområder samlet set.

Under multifunktionalitet har grundejerne angivet, at særligt regnvandshåndtering og temperaturregulering indgår som en del af deres biodiversitetsindsatser. Eksempler er grønne tage, træer, forskellig beplantning og bede.

Under formidling er det særligt SoMe samt skilte o.l., som grundejerne benytter sig af for at oplyse brugere og borgere om indsatserne. Eksempler på andre tiltag er væksthuse.

Under fællesskaber er det særligt deltagelse i drift, som bruges som middel til at engagere aktører, men arrangementer af anden karakter afholdes også. Eksempler er idéworkshops, kurser om biodiversitet, opsætning af insekthoteller og træregistrering.

Grundejernes fokusområder i deres projekter

6. Samarbejde på tværs

Partnerskabskredsen har meldt ind, hvorvidt de samarbejder om indsatser for biodiversitet på tværs af matrikelskel. Samlet har 11 grundejere angivet, at de samarbejder på tværs af matrikelskel. Af disse grundejere, fordeler det sig som følgende:

- 2 grundejere arbejder med forbedring af grønne forbindelser og trædesten
- 6 grundejere arbejder med andre indsatser på tværs af matrikler/grundejere
- 3 grundejere arbejder med begge

Grundejerne har haft mulighed for at angive nærmere, hvilke biodiversitetsindsatser, de har samarbejdet om. Det gør sig gældende, at:

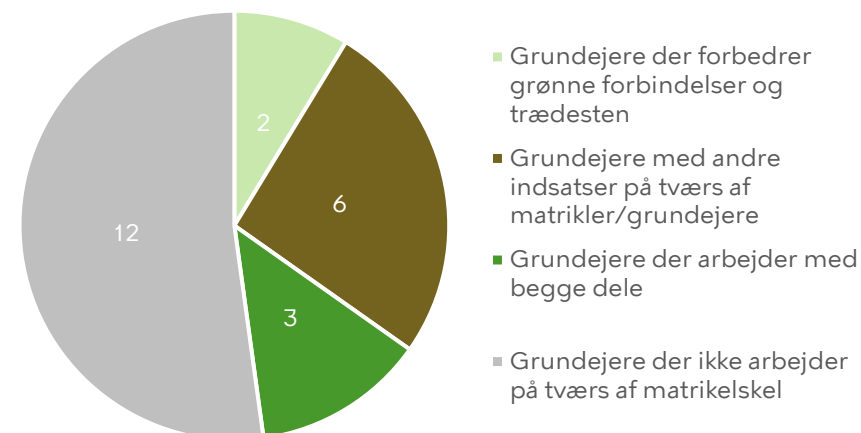
- 61 pct. samarbejder om trædesten/grønne forbindelser
- 31 pct. samarbejder om kortlægning
- 8 pct. samarbejder om formidling

Inspirationscase

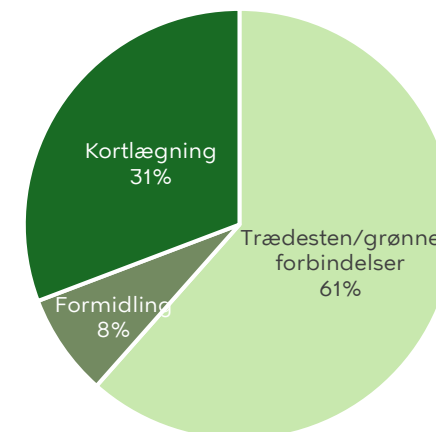
"Afdeling 71 i Emdrup er i gang med at udføre en biodiversitetsplan, der, udover at øge kvaliteten af nærmiljøet mellem husene, også skal skabe en grøn korridor mellem haveforeningen Utterslev og gadekæret ved Utterslev Torv. Biodiversiteten er holdt i afgrænsede former, der gør det velegnet til boligafdelinger i tætbebyggede områder. Projektet er delt i flere etaper for at mindske belastningen på beboernes husleje og de første etaper af projektet har været støttet af Københavns Kommunes Biodiversitetspulje."

AAB

Partnerskabets samarbejde på tværs af matrikelskel

Typer af biodiversitetsindsatser på tværs af matrikelskel

7. Biodiversitetsindsatser til inspiration

Multifunktionalitet

Haveanlæg i Amaliegade

"Med haveanlægget i Amaliegade 3 har vi anlagt et nyt gårdrum, som engagerer ejendommens beboere i et grønt, indbydende og alsidigt gårdrum midt i det historiske Frederiksstaden. Vi anlagde gårdrummet i 2024 med det formål at tilbyde ejendommens beboere et lyst og sanseligt gårdmiljø, hvor buske, mindre træer, stauder og urter i niveaudelte bede skaber et roligt gårdrum mellem de klassiske ejendomme. Hvor de niveaudelte bede delvist bidrager til lokal afledning af regnvand, skaber klatreplanerne langs hegnet og sedumtagene på cykelskuerne et liv af natur på tværs af gårdrummet, hvor hele anlægget ikke blot bidrager til harmoniske omgivelser, men også temperaturregulering."

Jeudan

Foto: Kim Høltermand

Formidling

Biodiversitet i Glumsøparken

"I boligafdelingen Glumsøparken i Brønshøj har drift og beboerne iværksat flere tiltag for at fremme biodiversiteten. De har anlagt en sø, som tiltrækker fugle, guldsmede, frøer og sommerfugle. Derudover har de plantet nye træer og skabt en lille høj med jorden fra udgravningen af søen, udskiftet græs med blomstrende urter og placeret sten og døde stammer i området. Med indsatserne ønsker man også at give børn mulighed for at lære om naturen og biodiversitet i deres nærområde."

KAB

Foto: Mikal Schlosser

Fællesskaber

Lommepark i Ørestad

"I Ørestad på Hannemanns Allé er der anlagt et mindre areal, Lommeparken, med stensætning og insektvenlig beplantning, herunder træsorter, græsser, urter, dansk vildeng og mindre træer."

ATP Ejendomme

8. Partnerskabets bidrag

Som led i partnerskabets første statusrapport for biodiversitet 2024, er grundejerne blevet spurgt ind til, hvordan partnerskabet har hjulpet dem til at arbejde med biodiversitet det forgangne år. Overordnet peger tilbagemeldingerne på, at partnerskabet har været en vigtig drivkraft i at styrke arbejdet med biodiversitet på grundejernes arealer.

Partnerskabets bidrag i arbejdet med biodiversitet

- Gennem fælles dialog og erfaringsudveksling har partnerskabet bidraget til en mere struktureret og målrettet tilgang.
- Partnerskabet har bidraget med rammesætning og et fælles sprog, når det kommer til biodiversitet i byen.
- Det er blevet lettere at prioritere biodiversitet – også på mindre arealer.
- Diskussionerne har givet inspiration til bl.a. naturpleje og til at tænke i større grønne sammenhænge.
- Der er kommet større fokus på kvaliteten i de naturindsatser, der gennemføres, og på kontinuitet i plejen.
- Der er øget opbakning til biodiversitetsindsatser (herunder fra borgere og bestyrelser).
- Det generelle vidensniveau er løftet, og der er etableret nye netværksrelationer på tværs af branchen.

9. Forventninger til biodiversitetsindsatser 2025

Foruden partnerskabets bidrag, er grundejerne også blevet spurgt ind til deres forventninger til biodiversitetsindsatser næste år (2025). Når vi ser ind i 2025, viser grundejernes tilbagemeldinger, at der er store forventninger på tværs af aktørerne til et øget fokus på biodiversitet.

Forventninger til biodiversitetsindsatser 2025

- Udarbejdelse af biodiversitetsstrategier og udvikling af fælles metoder til baselineregistrering og monitorering.
- Uddannelse af driftsmedarbejdere og øget formidling – både internt og eksternt – om biodiversitet og bynatur.
- Indgå samarbejder med andre grundejere om fælles biodiversitetsprojekter.
- Igangsættelse af konkrete indsatser som:
 - naturpleje
 - insektvenlig belysning
 - rydning af invasive arter
 - omlægning af drift
 - etablering af grønne tage
 - udvikling af plejeplaner

